

נחשפה קלטת ה'דו-שיח' הסודי בנסיון היחודי

רש"י על בראשית פרק כב פסוק יב

(יב) **אל תשלח** – לשחוט. אמר לו אם כן לחנם
באתי לכאן? אעשה בו חבלה ואוליא ממנו מעט דם
א"ל אל תעש לו מאומה אל תעש בו מום:

כי עתה ידעתי – א"ר אבא א"ל אברהם אפרש
לפניך את שיחתי אתמול אמרת לי כי בינחך יקרא
לך זרע וחזרת ואמרת קח נא את בנך עכשיו אתה
אומר לי אל תשלח ידך אל הנער

אמר לו הקב"ה לא אחלל בריתי ומונא שפתי לא
אשנה כשאמרת לי קח מונא שפתי לא אשנה לא
אמרת לי שחטבו אללא העלכו אסקתיה אחתיה:

☒ מנין לרש"י כל הדו-שיח הלזה כאילו אברהם
העלה "סתירות" בדברי ה' והקב"ה "פתר" לו
אותן? היכן זה רמוז במקראות?!

☒ מדוע נזכר אברהם לתמוה רק עתה,
כשהסתירה הוכפלה, למה לא שאל מיד עם
היווצרות הסתירה?

הבה נעיין במקורותיו של רש"י לדו-שיח זה

☒ בשני המדרשים הללו מודגש שאברהם "הרהר"
והעלה קושיות על הקב"ה... ואילו ברש"י אין זכר
לביטוי של פקפוק ותמיהא!

בין 'עקיידה' ל'אל-קעידה'

אור כשדים
מסר נפשו על אידיאל-חייו

בעקידה
היה הנסיון הבלעדי
בו ויתר על אידיאל חייו ללא שום רווח
אפילו התקשורת לא היתה שם...

זוהי מסירת ה"ממש" של ה"אני"
המוכיחה שגם הראשונים
יש בהם "ממש" של מסירת ה"אני"

☒

**גם בסיום העקידה באה לידי ביטוי
תמימות אמונת-אברהם**

ספר בראשית פרק כב

(י) וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת
לשחט את בנו: (יא) ויקרא אליו מלאך יְדוּד מִן
השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני: (יב)
ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו
מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא
חשבת את בנך את יחידך ממני:

ספר בראשית פרק כב

(א) ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את
אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני: (ב) ויאמר
קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק
ולך לך אל ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד
ההרים אשר אמר אליך:

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף ט/ב

אמר רבי שמעון בר אבא אין נא אלא לשון בקשה
משל למלך בשר ודם שעמדו עליו מלחמות הרבה
והיה לו גבור אחד ונצחו לימים עמדה עליו מלחמה
חזקה אמר לו בבקשה ממך עמוד לי במלחמה זו
שלא יאמרו ראשונות אין בהם ממש אף הקדוש
ברוך הוא אמר לאברהם ניסיתך בכמה נסיונות
ועמדת בכלן עכשיו עמוד לי בנסיון זה שלא
יאמרו אין ממש בראשונים

האמנם מי שלא ענה על שאלה אחת מתוך עשר נכשל במבחן?
ובכלל מהו ה"יחוס" בעקידה – והלא אלפים מס"נ עם צאצאיהם?
וא"ת שאברהם פתח הצינור – יזכירו את ה'פתיחה' באור כשדים!

והביאור הפנימי בזה:

"מסירות נפש" איננה מגדרי הנבראים!
כל יצור – חפץ בקיומו ושרידותו
ומה שמצינו "מסירות נפש" אידיאליסטית
אין זה "זיתור על האני" – אדרבא!
כל אידיאליסט "שרוף" על האידיאל שלו

ד"ר ש"י

תחת בנו – מאחר שכתוב ויעלכו לעולה לא חסר המקרא כלום מהו תחת בנו על כל עבודה שעשה ממנו היה מתפלל ואומר יה"ר שתהא זו כאלו היא עשויה צנני כאלו בני שחוט כאלו דמו זרוק כאלו בני מופשט כאלו הוא נקטר ונעשה דשן:

אצל אברהם אבינו – אין 'כאילו' סמלי הוא פעל בעצמו שהרגיש ממש 'בני שחוט.. דמו זרוק.. מופשט ונקטר...

נמצא שאכן יצחק חזר איתם יחד אבל בעיני אברהם הוא בלבד שב אל נערי

עפי"ז יובן:

ספר בראשית פרק כב

(טו) וַיִּקְרָא מְלֹאךְ יְדֹד אֶל אַבְרָהָם שְׁנִית מִן הַשָּׁמַיִם: (טז) וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם יְדֹד בִּי יַעֲן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת הַדְּבָר הַזֶּה וְלֹא חִשַּׁכְתָּ אֶת בְּנִךְ אֶת יַחֲדָיְךָ: (יז) בִּי בְרַךְ אֲבִרְכְךָ וְהִרְבֵּה אֲרֵבָה אֶת זְרַעְךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכָחוּל אֲשֶׁר עַל שָׁפַת הַיָּם וַיִּרְשׁ זְרַעְךָ אֶת שְׁעַר אֵיבָיו: (יח) וְהִתְבָּרְכוּ בְּזַרְעֶךָ כָּל גּוֹי הָאָרֶץ עִקֵּב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקִלִּי:

1. והלא כבר אמר לו המלאך לעיל: "ולא חשכת את בנך את יחידך ממני"
2. מהו "יען אשר עשית את הדבר הזה" – והרי נצטווה לא לעשות, הוא רק 'רצה לעשות הדבר הזה'
3. לעיל לא נשבע לו המלאך ולא ברכו בשום ברכות ומה נשתנה עתה 'שנית'?

פעל בעצמו שבאמת 'עשה את הדבר הזה' והקריבו והרגיש שחזר 'לבדו' [גם בהלוויית שרה אמו – יצחק אינו מופיע] רק כאשר הוצרך להמשיך הדורות 'מצוותיה אחשביה!'

- מה עלה בדעתו של אברהם על סיבת המניעה?
- מדוע חשב שסיבת המניעה היא "שיחתי"?
- וכיצד ניסה "להסביר" את עצמו?

עתה ידעתי – מדוע הוצרך הקב"ה לומר: "כי עתה ידעתי"....

- האמנם חשב "להסביר" לקב"ה?
- סיפור רב יוסף כל בו !
- הסבר נוסף: מדוע תחילה לא שאל אברהם ולבסוף כן שאל?

עומק עצמת הנסיון שהוכיח אברהם

ספר בראשית פרק כב

(יט) וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל בְּאֵר שָׁבַע וַיָּשָׁב אַבְרָהָם בְּבֵאֵר שָׁבַע:

ויצחק היכן היה? השאירו עקוד על המזבח?!

תרגום יונתן על בראשית פרק כב פסוק יט (יט) ודברו מלאכי מרומא ית יצחק ואובלוהי לבי מדרשא דשם רבא והוה תמו תלת שנין ובההוא יומא תב אברהם לות עולמוי וקמו ואזלו כחדא לבירא דשבע ויתיב אברהם בבירא דשבע:

וכן הוא במדרש ובכל מפרשי התורה ורש"י לא הרגיש

בשאלה כה מתבקשת?

ספר בראשית פרק כב

(יג) וַיֵּשֶׁא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה אֵיל אַחֵר נֹאֲחָז בְּסֶבֶךְ בְּקִרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ:

- יתר על כן: "אפרש לפניך שיחתי" ולא אמר: פרש לי שיחתיך? – איזו "שיחתי" רצה לפרש?

והביאור בזה:

הנחת היסוד של רש"י היא:

אברהם אינו מהרהר אחר הקב"ה!

רש"י על בראשית פרק יב פסוק י

(י) רעב בארץ – באותה הארץ לצדה לנסותו אם ירהר אחר דבריו של הקב"ה שאמר לו ללכת אל ארץ כנען ועבדו משילחו ללא תמנה [ואמנם הוא לא הרהר!]

רש"י על שמות פרק ו פסוק א

עתה תראה וגו' – (סנהדרין קי"א) הרהרת על מדותי לא כחברתם שאמרתי לו (בראשית כ"א) כי ציחק יקרא לך זרע ואח"כ אמרתי לו העלכו לעולה ולא הרהר אחר מדותי....

ולכן מפרש רש"י בעקביותו גם כאן

שאינו מדובר כלל בהעלאת תמיהות וספיקות אלא אדבא

"אפרש לפניך שיחתי"

- הבה נעיין בד"ה הקודם ברש"י: "אל תשלח"

הקב"ה: אל תשלח – לשחוט!

אברהם: אם כן לחנם באתי לכאן? אעשה בו חבלה ואוציא ממנו מעט דם !

הקב"ה: אל תעש לו מאומה אל תעש בו מום:

כשעצרוהו מלשחוט

הציע אברהם לפחות להוציא ממנו דם אך כשמונעוהו גם מדבר פעוט זה